

ЕКОЛОГІЧНИЙ МОНІТОРИНГ ТА РАЦІОНАЛЬНЕ ВИКОРИСТАННЯ ПРИРОДНИХ РЕСУРСІВ

Костенко О.Г., Сорокіна В.П., Чорна В.В., викладачі
Харківський державний професійно-педагогічний коледж
ім. В.І. Вернадського

Екологічний моніторинг – це інформаційна система спостережень, оцінки і прогнозу змін у стані навколишнього середовища, створена з метою виділення антропогенних складових цих змін на тлі природних процесів. Небаченими досі швидкими темпами йде зростання великих та малих міст, розширюється промислове будівництво, збільшується кількість населення, зростає експлуатація усіх природних ресурсів. У зв'язку з цим охорона навколишнього середовища стала для людства однією з найважливіших, злободенних проблем. Екологічний моніторинг довкілля – це сучасна форма забезпечення оцінки й прогнозування стану навколишнього природного середовища для прийняття управлінських рішень щодо екологічної безпеки, збереження природного середовища та раціонального природокористування. Водночас моніторинг довкілля – це система спостережень і контролю за станом природних і антропогенних ландшафтів, процесами та явищами, що в них відбуваються, для раціонального використання природних умов і природних ресурсів та їх охорони.

В Україні моніторинг природного середовища здійснюється багатьма відомствами, які є складовими підсистемами моніторингу. В Україні розрізняють три рівні моніторингу навколишнього природного середовища: глобальний, регіональний і локальний. Мета, методичні підходи та практика моніторингу на різних рівнях відрізняються. Так, на локальному рівні – це реалізація такої стратегії, що дає можливість забезпечити нормативну якість довкілля. На регіональному – заснований на тому, що забруднюючі речовини, потрапивши у кругообіг речовин у біосфері, змінюють стан абіотичної складової та, як наслідок, викликають зміни в біоті (екзогенні сукцесії). Будь-який господарський захід, проведений у масштабі регіону, впливає на екологічний стан регіону – змінює рівновагу абіотичного й біологічного компонента.

Тому зараз у нашому суспільстві так гостро постає проблема екологічного захисту, стрімко зростає інтерес до екологічних питань. І саме екологічний моніторинг поєднує пізнання екологічних закономірностей із їх практичним застосуванням у повсякденній діяльності.